

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 122 329/99-11135
Signatura: bl2ns201

Oblastní pracoviště č. 12
Okresní pracoviště: Brno - město

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Speciální základní škola při fakultní nemocnici Brno, Černopolní 9
Identifikátor ředitelství:	600 024 971
IZO školy:	102 067 902
Ředitelka školy:	Mgr. Ilka Vaňurová
Zřizovatel:	ŠÚ Brno, Křížová 22, 603 00 Brno
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Brno, Křížová 22, 603 00 Brno
Termín inspekce:	2., 3., 4., 7., 8. června 1999
Inspektorka:	Mgr. Věra Vojtová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1.9.1998, Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 30 524/96-61 ze dne 1.9.1996, Protokol o provedení změny čj. Sine/99 – 21, Dodatek č. 1 zřizovací listiny, třídní knihy, třídní výkazy, dokumentace žáků, individuální vzdělávací plány, rámcové učební plány, záznamy o výuce v hospitovaných třídách, evidence žáků, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, osvědčení o absolvování dalšího vzdělávání, personální dokumentace, přehled o zaměstnancích školy, zápisy z pedagogických a provozních porad, osobní záznam, seznam žactva, výkaz o počtu žactva, Dopravní výchova v 1. a 2. ortoptické třídě, Minimální preventivní program – škola bez drog, SpZŠ při FN, Brno, Černopolní 9, hospitační záznamy ŠI, projekt "Nemocnice pro děti", projekt "Herní specializace", Koncepce dalších aktivit SpZŠ při FN Brno, Černopolní 9, Měsíční přehled průměrného počtu vyučovaných žáků na jednotlivé pedagogy podle oddělení nemocnice ve školním roce 98/99, inventární knihy, seznam odborné literatury, přehled aktivit školy a školní družiny

Škola zajišťuje vzdělávání hospitalizovaných dětí na 19 odděleních Fakultní nemocnice Brno v areálu dětské nemocnice a na jednom oddělení Výzkumného ústavu zdraví dítěte v Brně, Údolní 39. V první a druhé ortoptické třídě, které jsou umístěny na ulici Stará č.p.11, jsou vzděláváni žáci s oční vadou. Do ortoptických tříd jsou zařazováni na doporučení očního lékaře. Denně dochází z domova, přičemž je v rámci výuky prováděna rehabilitace očních svalů specifickými činnostmi a jedenkrát týdně rehabilitace odborná pod vedením zdravotníků.

Nemocnice má spádový charakter, jsou v ní hospitalizovány děti z celé oblasti jižní Moravy, jejichž zdravotní stav není z různých důvodů možné léčit v nemocnici v místě bydliště pacienta. Je zde větší množství opakovaně popř. dlouhodobě léčených dětí, u nichž časté absence v kmenové škole ohrožují kontinuity vzdělávání. Škola při nemocnici je zaměřena na snižování tohoto znevýhodnění.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Prostorové podmínky v ortoptických třídách jsou dobré. Výuka probíhá ve dvou místnostech původně bytových prostor. Třídy jsou vkusně a účelně zařízené, v každé je odpočinkový koutek s dopravním kobercem, který poskytuje dětem zázemí pro hry a odpočinek během přestávek. Ve výzkumném ústavu jsou prostorové podmínky vyhovující. Na odděleních v areálu nemocnice jsou prostory stísněné, což souvisí s přestavbou nemocnice a s nezbytnými provizorními (přechodnými) opatřeními. Výuka žáků, kteří mohou opustit lůžko, probíhá v jídelnách. Ty jsou však na některých odděleních umístěny na chodbě. U ležících žáků je výuka zajišťována na pokoji u lůžka. Kabinety na pomůcky mají v areálu pouze dvě oddělení, v suterénu budovy je pro školu vyhrazena šatna a menší místnost. Je využívána jako sklad pomůcek a hraček pro školní družinu. Na ostatních odděleních mají pedagogové k dispozici alespoň jednu skříň na nejnnutnější učebnice a materiály. Ostatní pomůcky a učebnice jsou uloženy v centrálním skladu na ulici Francouzská, kde je i sborovna a ředitelna školy. Vzhledem k velké obměně žáků i k jejich struktuře, je tato situace pro pedagogy velmi náročná. Individuální výuka vyžaduje široký výběr učebnic, pomůcek i učebních materiálů. Stejně tak i charakter práce ve školní družině je náročný na vybavenost pomůckami a hračkami s ohledem na stíženou motivaci hospitalizovaných žáků. Vedení školy se spolu s pedagogy snaží vyhledáváním sponzorů zlepšovat podmínky pro žáky v této oblasti. V letošním a loňském roce se podařilo tímto způsobem získat finance na 4 nové počítače, stejně jako 10 starších počítačů. V současné době mají pedagogové na každém oddělení k dispozici alespoň jeden počítač pro individuální práci žáků. Výukové programy pak škola zakoupila za podpory Nadace Archa Chantal. Učební materiál (pastelky, papíry, keramická hlína), jehož spotřeba je v tomto typu zařízení vysoká, je zajišťován ve velké míře také sponzorsky. Škola je na všech odděleních dobře vybavena audio i videotechnikou. Na všech odděleních i na ambulancích mají žáci a děti hrací koutky s hračkami, knihami a relaxačním kobercem. Toto se podařilo díky projektu "Sbírka hraček" který škola na začátku letošního školního roku realizovala. Pedagogové školy se významnou měrou podílí na zlepšování prostředí nejen na odděleních, ale i na ambulancích. Pořádají výstavy dětských prací, zdobí jimi pokoje i chodby. Podílí se tak významným způsobem na prevenci projevů hospitalismu a na zlepšování celkové atmosféry nemocnice. Škola se tímto způsobem profiluje a začleňuje do týmu pečujícího o pacienty školního věku.

Prostorové podmínky pro výuku vychází z možnosti nemocnice, v současné době jsou podprůměrné. Vybavení školy učebnicemi a pomůckami je nadprůměrné. Celkově hodnotím materiálně technické zabezpečení výuky jako spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Psychohygienické podmínky v ortoptických třídách odpovídají potřebám dětí i pedagogů. Třídy jsou dostatečně prostorné, dobře osvětlené. Pitný režim škola nezajišťuje, žáci si však pití přinášejí z domu. Rozvrh hodin respektuje potřeby dané věkové skupiny dětí, do výuky je zařazována rehabilitace. Rozestavení lavic je řešeno s ohledem na oční vady žáků tak, aby všichni měli dobré podmínky po celou dobu výuky. Na odděleních jsou žáci podřízeni režimu danému léčebnou terapií. Výuky a skladba činností plně závisí na zdravotním stavu dítěte.

Pro práci pedagogů na odděleních jsou psychohygienické podmínky značně obtížné. Jako zázemí jim slouží suterénní místnost. Lepší situace je na infekčním oddělení, kde mají pedagogové kabinet. V rámci přestavby nemocnice se však situace bude řešit, vedení školy již s vedením nemocnice jedná.

Psychohygienické podmínky pro výuku v ortoptických třídách jsou na nadprůměrné úrovni, na ostatních odděleních jsou plně podřízené léčebnému režimu. Pro učitele jsou v současné době podmínky podprůměrné, budou řešeny po rekonstrukci a stěhování oddělení. Celkově hodnotím školu v tomto bodu jako spíše nadprůměrnou.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výchovně vzdělávací činnost na škole zabezpečuje celkem 18 učitelů a 11 vychovatelů. Z učitelů jsou všichni mimo jednoho odborně i pedagogicky způsobilí. Tento nekvalifikovaný učitel je absolventem Cyrilometodějské teologické fakulty UP, vzdělání si doplňuje studiem speciální pedagogiky. Všichni vychovatelé mají pedagogickou způsobilost, 6 z nich je bez odborné způsobilosti, 3 si požadovanou odbornost doplňují. Vzhledem k charakteru výuky na odděleních nemocnice jsou v případě potřeby odborné předměty vyučovány formou konzultace s kvalifikovaným učitelem ze sboru.

Personální podmínky školy jsou na nadprůměrné úrovni.

4 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy má v plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků stanoveny jasné priority. Vzdělávání pedagogů je zaměřeno na problematiku, se kterou se často setkávají u žáků na svém oddělení. Škola v průběhu školního roku realizuje výchovně vzdělávací projekty, v jejich rámci pedagogové školy i školní družiny vyhledávají informace a poznatky k dané problematice, účastní se seminářů a studují odbornou literaturu. Témata, na která jsou jednotliví pedagogové v dalším vzdělávání zaměřeni, vychází z problematiky daných oddělení, kde zajišťují výuku. Například pedagogové z interního oddělení se účastní vzdělávání, které souvisí s drogovou problematikou. Seminářů herní specializace se účastní vychovatelky i učitelky dle zájmu ze všech oddělení. Získané dovednosti a poznatky uplatňují u dětí v průběhu celé hospitalizace, v budoucnu chce vedení školy rozšířit tuto činnost i na prevenci syndromu hospitalizace. Součástí uceleného systému vzdělávání pedagogů jsou i výměnné stáže pro pedagogy mezi speciálními školami stejného typu

v Pardubicích a Hradci Králové. Koncepce dalšího odborného růstu je jasně daná, podporuje pedagogy v jejich práci a motivuje je k vlastnímu sebevzdělávání. Ředitelka školy i její zástupkyně se účastní vzdělávání z oblasti řízení i s odbornou tematikou.

Dálkovým studiem speciální pedagogiky si kvalifikaci rozšiřují 2 vychovatelé a 1 učitel. Vedení školy jim organizačními opatřeními toto studium umožňuje.

Škola má velmi dobře vybavenou knihovnu pro učitele.

Školu hodnotím v tomto bodu jako nadprůměrnou.

5 Plnění učebních osnov

V ortoptických třídách probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2, ve druhé třídě jsou pak dva žáci vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu, který byl sestaven na základě doporučení odborných pracovníků speciálně pedagogického centra a se souhlasem rodičů. Plán byl sestaven v souladu se vzdělávacími potřebami žáků. U hospitalizovaných žáků probíhá výuka podle krátkodobých individuálních plánů, jejich základem je speciálně pedagogická diagnostika žáka vyučujícím a učební osnovy kmenové školy.

Učební osnovy jsou plněny na spíše nadprůměrné úrovni s ohledem na vzdělávací potřeby žáků.

6 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Ve škole při nemocnici jsou kladeny velké nároky na organizaci výchovně vzdělávací práce. Souvisí to se zdravotním stavem dětí, s délkou jejich hospitalizace a celkovým počtem pacientů na oddělení. Některé učitelky zajišťují výuku na dvou odděleních, vychovatelky mají ve své péči děti i z oddělení tří. Vzhledem k tomu, že v nemocnici jsou často léčeny děti opakovaně, je práce učitelů a vychovatelů zaměřena na udržení kontinuity ve vzdělání a na prevenci projevů hospitalismu. Výuka je plně podřízena léčbě. Hospitace proběhla ve 12 třídách na odděleních fakultní nemocnice a v obou ortoptických třídách. Ve třídách na odděleních v nemocnici jsou žáci ze všech ročníků základní popř. speciální školy. Učitelé pracují s každým žákem individuálně na základě vstupní diagnostiky. Zejména u dlouhodobě a opakovaně hospitalizovaných žáků je speciálně pedagogická diagnostika a následně i práce s žákem zaměřena na případné výpadky ve vzdělání. V případě potřeby navazují učitelé osobní kontakt s kmenovou školou žáků, kam je zasílán i osobní záznam žáka, pokud je hospitalizace delší. Průběh výuky každého žáka je dokumentován a při opakované hospitalizaci učitel z této dokumentace vychází. Všichni hospitalizovaní učitelé měli velmi dobře zorganizovanou výuku, žáci měli samostatnou práci odpovídající jejich schopnostem i momentálním možnostem. Vhodně byl využíván počítač pro výuku, kdy skupinky dvou až tří žáků procvičovaly učivo nebo se seznamovaly prostřednictvím výukového programu s rozšiřujícím učivem (encyklopedie, fyzika apod.). Učitelům se dařilo žáky motivovat k samostatné práci i k aplikování znalostí při individuální práci. Pro doplnění učiva volili vhodné podpůrné výukové materiály. Mezi učiteli a žáky byly vesměs pozitivní vztahy. Úzký osobní kontakt učitele a žáka byl významným faktorem pro snižování negativního vlivu nemoci na motivaci žáka. V první a druhé ortoptické třídě je výuka organizována běžnými formami. Žáci do školy při nemocnici dochází většinou v prvním a druhém ročníku. Do třetího ročníku jsou zařazováni zpět na školu kmenovou. Činnosti ve třídě jsou voleny tak, aby plnily nejen výukové, ale i rehabilitační cíle. Jedenkrát

týdně dochází žáci do nemocnice na rehabilitaci na přístrojích. Prostřednictvím častého střídání metod, vhodně volenými metodami i individuálním přístupem se učitelkám dařilo děti aktivovat a udržovat jejich pozornost. Dva žáci jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu na základě doporučení speciálně pedagogického centra.

Kvalita vyučování je spíše nadprůměrná.

7 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Ve všech hospitovaných třídách žáci pracovali samostatně na zdaných úkolech, i přes pro ně traumatizující okolnosti, byla jejich pozornost věnována učivu. Pracovní tempo i kvantitu učiva si určovali sami, pracovali však se zaujetím. Jejich výkon i soustavnost práce byly narušovány velkým provozem na odděleních, odchody na vyšetření i zdravotními omezeními. V ortoptických třídách byla práce schopnost žáků dobrá, žáci pracovali samostatně, ovládali učivo daného ročníku. Dobře se orientovali v řešení problémových úloh, byli aktivní se zaujetím řešili zadávané úkoly.

Výsledky vyučování hodnotím jako spíše nadprůměrné.

8 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Ve škole při nemocnici je realizováno velké množství aktivit nad rámec výuky. Na jejich uskutečnění škola spolupracuje se školami jinými, se zdravotním personálem a se sponzory. Hlavními cíli těchto projektů je aktivizovat hospitalizované žáky, povzbudit jejich celkovou motivaci a zvýšit povědomí veřejnosti o škole. Mimo akce, které se váží k významným výročím, pořádá škola i výstavy prací žáků s vernisáží pro rodiče a veřejnost. Úspěšná byla například výstava "Střepy štěstí", obrazy na skle malované dětmi z onkologického oddělení zdobily vstupní halu nemocnice, další skleněné obrázky byly darovány zahraničním účastníkům mezinárodní konference Evropské asociace pro speciální vzdělávání. Vystoupení herců z divadla Radost, projížďka parníkem, povození na koních z Piafy Vyškov jsou součástí mnoha akcí, které se váží ke dnům významným pro děti. K nejrozsáhlejším patřil v letošním školním roce projekt "Sbírka hraček". Za pomoci žáků z mnoha brněnských škol se podařilo shromáždit dostatečné množství hraček i knih tak, aby na každém oddělení i ambulanci vznikly hrací koutky pro malé pacienty. Škola se podílí na všech významných akcích nemocnice organizací, výzdobou, pomocí. Využívá všech příležitostí pro prezentaci práce žáků, pro zvýšení prestiže školy. Spoluprací s médii se daří tyto cíle realizovat.

Projekty jsou realizovány za podpory sponzorů, i politiků městské části. Díky této spolupráci se škole podařilo zlepšit materiální podmínky pro výuku žáků. Hlavní cíle projektů se daří naplňovat díky nasazení pedagogů školy i školní družiny.

Školu hodnotím v tomto bodě jako nadprůměrnou.

10 Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní družina je organizována v 11 odděleních. Vychovatelé navazují na práci učitelů, v případě potřeby procvičují s žáky učivo. Těžištěm jejich práce je však rozvoj kreativity žáků, jejich podpora při organizaci trávení volného času, stejně jako celková motivace. V rámci činnosti školní družiny žáci vytváří pěkné výtvarné práce, kterými pak

zdobí oddělení. Vychovatelky pracují se žáky individuálně, práce je vzhledem ke zdravotnímu stavu žáků značně náročná.

Úroveň činnosti školní družiny je spíše nadprůměrná.

11 Další zjištění

Pedagogové školy se ve spolupráci s pedagogy mateřské školy při fakultní nemocnici a s Institutem pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně podílí na dalším vzdělávání dětských sester v oblasti speciální pedagogiky. Tato práce učitele motivuje, rozšiřuje jejich odbornost, vede je k samostudiu a sledování nových teoretických poznatků. Přednášky poskytují bezúplatně v rámci dobrých vztahů se zdravotníky nemocnice. Tímto způsobem se zlepšuje povědomí o škole i pedagogických pracovnících školy.

ZÁVĚRY

Škola disponuje kvalitním pedagogickým sborem s dobrou odbornou kvalifikací, velkou péčí věnuje dalšímu vzdělávání pedagogů, stejně jako zlepšování materiálně technických podmínek pro výuku. Pedagogové jsou kompetentní a na dobré úrovni zvládají individuální výuku žáků i její organizaci. Po stránce výchovně vzdělávací školu charakterizuje hledání nových způsobů pro zvýšení motivace i těžce nemocných žáků.

Podmínky a průběh vzdělávání hodnotí Česká školní inspekce jako nadprůměrné.

razítko

Podpis inspektorky:

.... Mgr. Věra Vojtová v. r.

V Brně dne 21.června1999

Přílohy: 0

Insppekční zprávu jsem převzala dne 14. 6. 1999

razítko

Podpis ředitelky školy

..... Mgr. Ilka Vaďurová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu

inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Zřizovatel: ŠÚ Brno, Křížová 22, Brno	28. 6. 1999	122 398/99 - 111 35
Školský úřad: dtto		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Ne